

Προηγούμενες έρευνες έχουν δείξει ότι ...

- ✓ Η ενεργός συμμετοχή των παιδιών σε ομαδικές μουσικές δραστηριότητες συντελεί στην ανάπτυξη των κοινωνικών και συναισθηματικών τους δεξιοτήτων και της σχολικής τους ικανότητας (Hallam, 2010).
- ✓ Το χορωδιακό τραγούδι συνδέεται με βελτίωση της διάθεσης, παροχή νοήματος στη ζωή των χορωδών, προαγωγή της κοινωνικότητας και ψυχική ενδυνάμωση (Clift et al., 2010. Liversey et al., 2012).
- ✓ Η σχολική χορωδία αποτελεί φιλόξενο και ασφαλές περιβάλλον που παρέχει στα παιδιά τη δυνατότητα της επίτευξης, αναγνώριση από τους «σημαντικούς άλλους», ενίσχυση της αυτοεκτίμησης, ψυχαγωγία, έμπνευση να εργαστούν και σε άλλα μαθήματα, βίωση αισθήματος του «ανήκειν» (Parker, 2014. Ehrlin, 2016. Welch et al., 2014).

Η παρούσα έρευνα εξετάζει...

- ✓ Την πιθανή διαφοροποίηση των παιδιών που συμμετέχουν στη σχολική χορωδία και όσων δεν συμμετέχουν σε αυτή ως προς την ενσυναίσθηση, τη γενική αυτοεκτίμηση και επιμέρους αυτοαντιλήψεις που αφορούν στη σχολική ικανότητα και τη σχέση με τους στενούς φίλους, τις δυνατότητες και δυσκολίες στη συμπεριφορά, την ικανότητα συναισθηματικής ρύθμισης και τη βίωση του αισθήματος του «ανήκειν» στο σχολείο τους.
- ✓ Τη σχέση μεταξύ των σχολικών επιδόσεων και της συμμετοχής στη σχολική χορωδία.

Οι συμμετέχοντες ήταν...

90 μαθητές και μαθήτριες του γενικού γυμνασίου, 45 εκ των οποίων συμμετείχαν στη σχολική χορωδία (μέση ηλικία: 13,4 έτη, τα: 1,11, εύρος: 12-15 έτη) (πειραματική ομάδα) και ισάριθμοι μαθητές και μαθήτριες που δεν συμμετείχαν σε αυτή (μέση ηλικία: 13,6 έτη, τα: 1,05, εύρος: 12-15 έτη) (ομάδα ελέγχου).

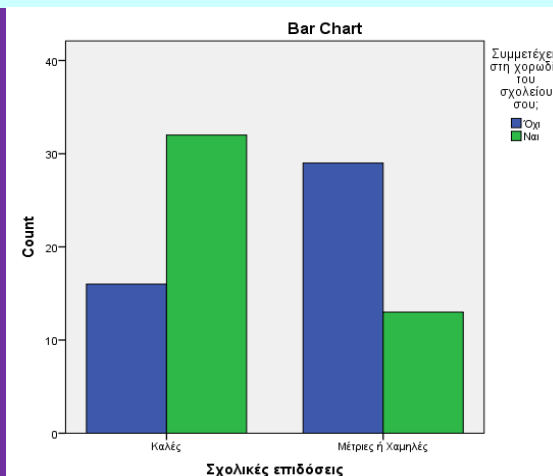
Ερευνητικά εργαλεία αυτοαναφοράς

- ✓ «Προσαρμοσμένη Κλίμακα Συναισθηματικής Ενσυναίσθησης» (Index of Empathy for Children and Adolescents, Bryant, 1982).
- ✓ «Ερωτηματολόγιο Δυνατοτήτων και Δυσκολιών» (SDQ-Hel) (Goodman, 1997, Μπίμπου-Νάκου, Στογιαννίδου, Κιοσέογλου & Παπαγεωργίου, 2002).
- ✓ «Πώς Αντιλαμβάνομαι τον Εαυτό μου» (Harter, 1985, 2012, Μακρή-Μπότσαρη, 2001).
- ✓ «Ερωτηματολόγιο ρύθμισης συναισθημάτων για παιδιά και εφήβους» (ERQ-CA) (Gullone & Tuffe, 2011).
- ✓ «Κλίμακα Ψυχολογικής Αίσθησης του Ανήκειν στο Σχολείο» (Psychological Sense of School Membership Scale, Goodenow, 1993).

Αποτελέσματα

Κλίμακες	Συμμετοχή στη χορωδία	N	M (SD) / Md (IQR) [^]	t(df) / U (Z) [^]	p-value
Ενσυναίσθηση	Ναι	45	17 (3) [^]	879 (1.09) [^]	.278
	Όχι	45	17 (6) [^]		
Γενική Αυτοεκτίμηση	Ναι	45	27 (12) [^]	930.5 (-0.66) [^]	.507
	Όχι	45	27 (7) [^]		
Αυτοαντίληψη: Στενοί Φίλοι	Ναι	45	17 (3) [^]	586 (-3.46) [^]	.001
	Όχι	45	14 (5) [^]		
Αυτοαντίληψη: Γενική Σχολική ικανότητα*	Ναι	45	14.2 (3.6)	3.20 (88)	.002
	Όχι	45	11.8 (3.4)		
Δυσκολίες*	Ναι	45	13.9 (5.8)	-2.17 (88)	.033
	Όχι	45	16.8 (6.7)		
• Συναισθηματικά προβλήματα	Ναι	45	5 (4) [^]	990.5 (-0.18) [^]	.858
	Όχι	45	5 (5) [^]		
• Δυσκολία στην προσοχή	Ναι	45	3 (1) [^]	632.5 (-3.13) [^]	.002
	Όχι	45	4 (3) [^]		
• Προβλήματα διαγωγής	Ναι	45	4.6 (2.6)	-0.90 (88)	.371
	Όχι	45	5.1 (2.6)		
• Προβλήματα με συνομηλίκους	Ναι	45	2 (3) [^]	692 (-2.63) [^]	.008
	Όχι	45	3 (2.5) [^]		
Φιλοκοινωνικές Δεξιότητες	Ναι	45	9 (3) [^]	559 (-3.72) [^]	.000
	Όχι	45	7 (4) [^]		
«Ανήκειν»*	Ναι	45	66.7 (9.2)	4.36 (88)	.000
	Όχι	45	57.9 (10.0)		
Γνωστική Επανεκτίμηση*	Ναι	45	17.4 (5.0)	1.13 (88)	.261
	Όχι	45	16.3 (4.1)		
Εκφραστική Καταστολή*	Ναι	45	11.0 (4.1)	-0.72 (74.0)	.475
	Όχι	45	11.5 (2.5)		

Η πειραματική ομάδα έχει πιο θετικές αυτοαντιλήψεις για τη γενική σχολική ικανότητα και τη σχέση με τους στενούς φίλους από την ομάδα ελέγχου. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες/ουσες στη χορωδία βρέθηκαν να έχουν λιγότερες δυσκολίες συμπεριφοράς, πιο ανεπτυγμένη φιλοκοινωνική συμπεριφορά και εντονότερο το αίσθημα του «ανήκειν» στο σχολείο από τους/τις μη συμμετέχοντες/ουσες. Στην ενσυναίσθηση και την ικανότητα συναισθηματικής ρύθμισης δεν αναδείχτηκαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο ομάδων.

Τέλος, βρέθηκε θετική συσχέτιση μεταξύ της συμμετοχής στη χορωδία και της σχολικής επίδοσης των μαθητών/μαθητριών.

$$\chi^2 (2, 90) = 11,43, p < 0,001$$

Συμπεράσματα

Τα αποτελέσματα ανέδειξαν τη συμμετοχή στη σχολική χορωδία ως παράγοντα που μπορεί να διαδραματίσει θετικό ρόλο σε πτυχές της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών/-τριών του γυμνασίου και στις σχολικές τους επιδόσεις, τροφοδοτώντας τη συζήτηση για τη θέση της χορωδιακής παιδείας στο Πρόγραμμα Σπουδών του γενικού γυμνασίου, αλλά και ευρύτερα για τη θέση των τεχνών στην ελληνική τυπική εκπαίδευση.

Βιβλιογραφία: Clift, S., Hancox, G., Morrison, I., Hess, B., Kreutz, G. & Stewart, D. (2010). Choral singing and psychological wellbeing. *Journal of Applied Arts and Health*, 1(1), 19–34. Ehrlin, A. (2016). A case study on pupils' perceptions of attending a choral class. *International Journal of Education & the Arts*, 17(32). Hallam, S. (2010). The power of music: Its impact on the intellectual, social and personal development of children and young people. *International Journal of Music Education*, 28(3), 269–289. Livesey, L., Morrison, I., Clift, S. and Camic, P. (2012). Benefits of choral singing for social and mental wellbeing. *Journal of Public Mental Health* 11 (1), 10–26. Parker, E. C. (2014). The Process of Social Identity Development in Adolescent High School Choral Singers: A Grounded Theory. *Journal of Research in Music Education*, 62(1), 18–32. Welch, G. F., Himonidis, E., Saunders, J., Papageorgi, I., & Sarazin, M. (2014). Singing and social inclusion. *Frontiers in Psychology*, 5, 803.